

**UCHWAŁA NR 229/XXX
RADY MIEJSKIEJ W BLACHOWNI**

z dnia 30 października 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie
Gminy Blachownia na lata 2013- 2015**

Na podstawie Na podstawie art. 179 ust. 2 w związku z art. 176 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Blachownia na lata 2013 - 2015, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Blachowni.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr 229/XXXVI/2013
Rady Miejskiej w Blachowni
z dnia 30 października 2013 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY NA TERENIE GMINY
BLACHOWNIA NA LATA 2013-2015**

I. Wprowadzenie.

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Określając związki ludzkie słowem rodzina mamy na myśli zależności między dorosłymi jej członkami – rodzicami i dziećmi. Otóż dzieci są podstawowym fundamentem istnienia życia ludzkiego. Każde dziecko ma prawo do tego, aby wychowywać się w rodzinie, będącej pierwotną grupą społeczną, gdyż instytucja rodziny spełnia szereg funkcji, niezbędnych do zaspokajania potrzeb jej członków. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest podstawowym i najbardziej optymalnym środowiskiem rozwoju dziecka. Rodzice powinni stworzyć najlepsze warunki do realizowania zadań opiekuńczo- wychowawczych wobec swoich dzieci. Rodzina konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania gwarantuje swoim członkom, przede wszystkim dzieciom źródło poczucia własnej wartości, zapewnienie bezpieczeństwa oraz zaspokajanie chociażby podstawowych potrzeb życiowych. Rodzina jako jednostka społeczna jest wartością samą w sobie. Najbardziej pożądaną sytuacją z perspektywy polityki społecznej byłoby zlikwidowanie lub zmniejszenie dysfunkcji obecnych w polskich rodzinach. Jednak realna sytuacja nie jest zadowalająca, gdyż w naszym kraju bardzo wiele rodzin boryka się z problemami. Przyczynami problemów są często niskie dochody rodziny, długotrwałe bezrobocie, uzależnienia, przemoc, bezradność życiowa. Ofiarami tego zjawiska są niestety dzieci. W tej sytuacji działania z zakresu polityki państwa, instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych muszą być ukierunkowane na pomoc rodzinie.

Problemy występujące w rodzinie są zazwyczaj złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Rodzina przeżywająca trudności wymaga zewnętrznego wsparcia nie tylko dla dobra dzieci, ale również wszystkich jej członków. Możliwość przywrócenia prawidłowych funkcji rodziny jest priorytetem w każdej dziedzinie działań, jednocześnie najlepszym rozwiązaniem dla samej rodziny oraz całej społeczności lokalnej. Dopiero brak odpowiednich rozwiązań zmusza do podjęcia radykalnych decyzji, dotyczących ustalenia pieczy zastępczej, które jest traktowane jako ostateczność we wszystkich oferowanych formach pomocy.

II. Podstawa prawna programu.

Podstawą prawną Gminnego Programu Wspierania i Pomocy Rodzinie jest art. 176 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Z 2013 r. poz. 135 z późniejszymi zmianami) oraz odniesienie do konstytucyjnej zasady, iż każde dziecko pozbawione opieki ma prawo do opieki ze strony władz publicznych, a rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej zwłaszcza wielodzietne i niepełne, również mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych (Konstytucja RP art. 71, 72 ust. 2). Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętych w wyżej wyszczególnionych aktach prawnych. Do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

III. Główne założenia Programu.

1. Praca z dzieckiem pozbawionym prawidłowej opieki ze strony rodziny.
2. Praca z rodziną nienależycie sprawującą funkcję opiekuńczo – wychowawczą.

3. Praca z rodziną zagrożoną wystąpieniem problemów, ukierunkowana na profilaktykę jeszcze przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej.
4. Praca z biologicznymi rodzicami dziecka objętego pieczą zastępczą, w celu stworzenia warunków do powrotu.

IV. Adresaci Programu.

Adresatami Gminnego Programu Pomocy Rodzinie są dzieci i rodziny z terenu gminy Blachownia, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin narażonych na wystąpienie sytuacji kryzysowych, rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, doświadczające trudności w codziennym funkcjonowaniu i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

V. Diagnoza sytuacji rodzin.

Według danych z 2012 roku pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Blachowni znajduje się 908 osób w 367 rodzinach, w tym 692 osoby w 191 rodzinach stanowią rodziny z dziećmi do 18 roku życia. Rodziny borykające się z problemem bezrobocia stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Według danych z 2012 roku dysfunkcję taką wykazuje 241 rodzin. Kolejna pod względem wielkości grupa klientów to osoby niepełnosprawne, stanowiący grupę 109 rodzin. Kolejnymi powodami przyznawania pomocy są: długotrwała lub ciężka choroba (86 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (71 rodzin, w tym 56 rodzin niepełnych oraz 14 rodzin wielodzietnych), potrzeba ochrony macierzyństwa (41 rodzin, w tym wielodzietność 1 rodzina), alkoholizm (20 rodzin), bezdomność (7 rodzin), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (7 rodzin), ubóstwo (4 rodziny), zdarzenie losowe (2 rodziny).

VI. Zasoby.

Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Blachowni przy współpracy instytucji i organizacji, realizujących zadania mieszczące się w zakresie pomocy i wspierania rodziny, takie jak:

- Urząd Miejski w Blachowni
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie
- Placówki Oświatowo – Wychowawcze z terenu gminy Blachownia
- Komisariat Policji w Blachowni
- Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie
- Kuratorzy i Sądy
- Miejski Dom Kultury w Blachowni
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Blachowni
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Parafie z terenu gminy Blachownia
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Społeczność lokalna

VII. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blachownia na lata 2013-2020 • aktywna współpraca wielu instytucji działających na rzecz rodziny • doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników służb, działających na rzecz rodziny • znajomość problemów społeczności lokalnej • dobra współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego • baza instytucji wspierających rodzinę (w szczególności : Policja, Sąd, MOPS, PCPR, organizacje pozarządowe) • szeroka oferta kulturalna, rekreacyjna, sportowa oraz baza lokalowa (MDK, OSIR, boisko Orlik, teren nad zalewem, place zabaw, siłownia zewnętrzna dla dorosłych, brodzik dla dzieci) • funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie gminy • funkcjonowanie na terenie gminy placówek oświatowych • funkcjonowanie Gminnego Klubu Środowiskowego „Fabryka Umiejętności” na terenie miasta. • funkcjonowanie Punktu Pomocy Doraźnej • funkcjonowanie Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD • dobrze funkcjonująca asystentura rodziny (pomoc rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych) • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	• wysoki poziom bezrobocia • wysokie koszty utrzymania rodzin • ograniczona liczba miejsc w przedszkolach • brak żłobka na terenie miasta • utrudniony dostęp do służby zdrowia • utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (prawnik, psycholog) • brak ośrodków wsparcia dla rodzin na terenie gminy • brak mieszkań chronionych i socjalnych • ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę • system prawny (zbyt niskie kryterium dochodowe do otrzymania świadczeń socjalnych i rodzinnych) • brak zainteresowania problematyką rodzin przez media • brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych • bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego • wysoki wskaźnik przemocy i alkoholizmu w rodzinie • bierna postawa rodziców wobec bieżących problemów dzieci • niski poziom przedsiębiorczości • starzenie się społeczeństwa • likwidacja zakładów pracy • duża liczba klientów pomocy społecznej • niewystarczające środki finansowe na realizację specjalnych programów pomocowych

SZANSE	ZAGROŻENIA
• polityka państwa przyjazna rodzinom • zmniejszenie zjawisk alkoholizmu i przemocy w rodzinie • spadek poziomu bezrobocia i ubóstwa • aktywizacja zawodowa bezrobotnych • wzrost świadomości władz administracyjnych na temat roli służb pomocy społecznej • powstanie punktu konsultacyjnego świadczącego pomoc prawną i psychologiczną • współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów • realizowanie szkoleń, warsztatów mających na celu poprawę umiejętności opiekuńczo-wychowawczych • zwiększenie i zróżnicowanie ofert zajęć dla rodzin • większa aktywność organizacji pozarządowych • wzmocnienie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę • rozwój wolontariatu • organizowanie lokalnej społeczności na rzecz rodzin przeżywających trudności • kampania społeczna na rzecz rodziny • karta dużej rodziny • podnoszenie kwalifikacji (przez osoby pracujące z rodziną i na rzecz rodziny) min. asystentów rodziny.	• zwiększający się poziom bezrobocia, uniemożliwiający wyjście z systemu pomocy społecznej • wzrost dysfunkcji w rodzinach: uzależnienia, przemoc • wzrost kosztów utrzymania rodzin • zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo- wychowawczych przez rodziców • demotywuujący charakter przyznawania świadczeń społecznych • niski poziom finansowania zadań pomocy społecznej • brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny • zanik wzorców zachowań, tradycji rodzinnych, brak więzi emocjonalnych

VIII. Misja, cele i działania.

Misja

Misja zawarta w Gminnym Programie Wspierania Rodziny wpisuje się w pełni w misję, działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którymi są zapewnienie mieszkańcom wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych zgodnie ze swoimi możliwościami prawnymi, organizacyjnymi i finansowymi. Dobro klienta i świadczenie mu profesjonalnej pomocy, jak również umożliwienie korzystania z przysługujących mu praw stanowi priorytet w

podejmowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej działaniach zwłaszcza w zakresie ochrony i wzmacniania rodzin biologicznych Gminy Blachownia.

Misją Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest więc zmiana sytuacji rodziny, która następuje w efekcie świadomie podejmowanych i planowo prowadzonych działań na rzecz rodzin biologicznych z wieloma problemami.

Cele strategiczne

1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzin, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.
2. Wspieranie rodzin bezradnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego, ubogich oraz bezrobotnych członków rodzin.
3. Wspieranie rodzin, w których stwierdzono zjawiska przemocy, alkoholizmu i innych uzależnień.
4. Wspieranie rodzin zmagających się z problemem niepełnosprawności i długotrwałej choroby.
5. Profilaktyka i zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie.
6. Promocja form spędzania czasu wolnego przez rodzinę sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu dysfunkcjom społecznym.

Działania

1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzin, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Praca socjalna z rodzinami, w których wystąpiły symptomy bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	-Urząd Miejski -MOPS -PCPR	-Statystyki MOPS -Liczba rodzin objętych pracą socjalną
1.2	Objęcie asystenturą rodzin, w których wystąpiły symptomy bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	-Urząd Miejski -MOPS -PCPR	-Statystyki MOPS -Liczba rodzin objętych asystenturą rodziny
1.3	Organizowanie zajęć, warsztatów w Klubie Środowiskowym.	-Urząd Miejskiego -MOPS -Klub Środowiskowy	-Ilość deklaracji uczestnictwa w zajęciach -Lista obecności
1.4	Indywidualne konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne)	-MOPS -PCPR -Punkt Konsultacyjny -Pedagodzy Szkolni	-Ilość udzielonych porad
1.5	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz rodziców.	-Urząd Miejski -MOPS	- Ilość organizowanych zajęć, warsztatów spotkań, imprez.

		-OSiR -MDK -Organizacje pozarządowe -Parafie -Placówki Oświatowe	- Ilość uczestników.
1.6	Współpraca MOPS z Kuratorami Sądowymi, Społecznymi, Policją, Placówkami Oświatowymi.	-Urząd Miejski -MOPS -Sądy -Kuratorzy -Policja -Szkoły	- Ilość załatwionych, przekazanych spraw.

2. Wsparcie rodzin bezradnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego, ubogich oraz bezrobotnych członków rodzin.

2.1	Praca socjalna z rodzinami bezradnymi w prowadzeniu gospodarstwa domowego, ubogimi oraz bezrobotnymi członkami rodzin.	-Urząd Miejski -MOPS	-Statystyki MOPS -Liczba rodzin objętych pracą socjalną
2.2	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, ubogich oraz bezrobotnych członków rodzin.	-Urząd Miejski -MOPS	-Statystyki MOPS -Kwota wypłaconych świadczeń
2.3	Objęcie asystenturą rodzin bezradnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego, ubogich oraz bezrobotnych członków rodzin.	-Urząd Miejski -MOPS	-Statystyki MOPS -Liczba rodzin objętych asystenturą rodziny
2.4	Organizowanie warsztatów, szkoleń i poradnictwa dla osób bezrobotnych.	-Urząd Miejski -MOPS -Klub Środowiskowy -PUP	- Statystyki PUP - Lista obecności na zajęciach
2.5	Prowadzenie Punktu Pomocy Doraźnej, wyposażanie rodzin w niezbędną odzież oraz sprzęty.	-Urząd Miejski -MOPS	- Rotacja zasobów w Punkcie Pomocy Doraźnej
2.6	Realizacja Programu PEAD, wydawanie żywności rodzinom spełniających przesłanki do uczestnictwa w programie.	-Urząd Miejski -MOPS	-Ilość wydanych Kart PEAD - Ilość wydanej żywności.

3. Wsparcie rodzin, w których stwierdzono zjawiska przemocy, alkoholizmu i innych uzależnień.

3.1	Praca socjalna z rodzinami, w których stwierdzono zjawiska przemocy, alkoholizmu i innych uzależnień.	-Urząd Miejski -MOPS	-Statystyki MOPS -Liczba rodzin objętych pracą socjalną
3.2	Objęcie asystenturą rodzin, w których	-Urząd Miejski	-Statystyki MOPS

	stwierdzono zjawiska przemocy, alkoholizmu i innych uzależnień.	-MOPS	-Liczba rodzin objętych asystenturą rodziny
3.3	Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom.	-Urząd Miejski -MOPS -Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Stowarzyszenie Familia -Komisariat Policji -Placówki Służby Zdrowia	- Dane Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Statystyki Komisariatu Policji
3.4	Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	-Urząd Miejski -MOPS -Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy -Komisariat Policji	-Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy -Statystyki Komisariatu Policji
3.5	Organizowanie szkoleń, warsztatów, poradnictwa, spotkań dla ofiar i sprawców przemocy.	-Urząd Miejski -MOPS -Klub Środowiskowy	-Ilość organizowanych zajęć, warsztatów spotkań, imprez. - Ilość uczestników.
3.6	Organizowanie szkoleń, warsztatów, poradnictwa, spotkań dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.	-Urząd Miejski -MOPS -Klub Środowiskowy -Stowarzyszenie Familia	- Ilość organizowanych zajęć, warsztatów spotkań, imprez. - Ilość uczestników.
4. Wsparcie rodzin zmagających się z problemem niepełnosprawności i długotrwałej choroby.			
4.1	Praca z rodzinami zmagającymi się z problemem niepełnosprawności.	Urząd Miejski MOPS Klub Środowiskowy	- Statystyki MOPS - Liczba rodzin objętych pomocą
4.2	Usługi opiekuńcze dla rodzin z problemem niepełnosprawności lub długotrwałej choroby.	Urząd Miejski MOPS	- Statystyki MOPS - Liczba rodzin korzystających z usług opiekuńczych
4.3	Konsultacje, porady, zabiegi rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.	Placówki Służby Zdrowia	- Ilość udzielonych usług zdrowotnych

5. Profilaktyka i zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie.			
5.1	Praca z rodzinami, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia problemów.	-Urząd Miejski -MOPS -Placówki Oświatowe	- Statystyki MOPS - Dane placówek oświatowych
5.2	Organizowanie szkoleń, warsztatów, poradnictwa, spotkań dla rodzin, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia problemów.	-Urząd Miejski -MOPS -Placówki Oświatowe -Organizacje pozarządowe -Parafie -Placówki Służby Zdrowia	- Ilość organizowanych zajęć, warsztatów spotkań, imprez. - Ilość uczestników.
6. Promocja form spędzania czasu wolnego przez rodzinę sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu dysfunkcjom społecznym.			
6.1	Stworzenie oferty zajęć oraz zagospodarowanie spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży.	-Urząd Miejski -MOPS -Klub Środowiskowy -Placówki Oświatowe -Parafie -OsiR -MDK	- Ilość organizowanych zajęć, warsztatów spotkań, imprez. - Ilość uczestników.
6.2	Organizowanie imprez rekreacyjno-sportowych poprzez wykorzystanie gminnej bazy obiektów.	-Urząd Miejski -OsiR -Kluby Sportowe	- Ilość organizowanych zajęć, warsztatów spotkań, imprez. - Ilość uczestników.
6.3	Organizowanie imprez kulturalnych poprzez wykorzystanie zasobów gminy.	-Urząd Miejski -MDK -Klub Środowiskowy	- Ilość organizowanych zajęć, warsztatów spotkań, imprez. - Ilość uczestników.
6.4	Promowanie oraz popularyzowanie różnych form aktywności społecznej.	-Urząd Miejski -lokalne media -Organizacje pozarządowe	- Ilość publikacji, informacji, ogłoszeń.

IX. Źródła finansowania.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania i Pomocy Rodzinie na lata 2013-2015 odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy Blachownia, środków ujętych w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Blachowni oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. System monitorowania i ewaluacji programu.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Blachowni. Monitoring będzie polegał na zbieraniu, przetwarzaniu i analizowaniu danych, dotyczących realizowanych zadań, od podmiotów wypracowujących cele oraz założenia w/w programu. Ocenie i ewaluacji poddana będzie efektywność i skuteczność realizowanych działań, na podstawie założonych wskaźników. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedkładane Radzie Miejskiej przez Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do 31 marca każdego roku. Ponadto przedstawione zostaną bieżące potrzeby, związane z realizacją zadań.